

Pál missziója és üzenete

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Apostolok cselekedetei 15:38-41;
1Korinthus 1:22-24; 15:12-22; 1Timóteus 6:12; 2Timóteus 4:7

„Testvéreim, én magamról nem gondolom, hogy már elértem volna, de egyet cselekszem: azokat, amelyek mögöttem vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nekifeszülve célegyenest futok Isten felülről való elhívásának jutalmáért, amely Krisztus Jézusban van” (Fil 3:13-14, ÚRK).

Az Ószövetség prófétai üzeneteinek, a zsidó történelemnek, valamint Jézus életének és tanításainak alapján Pál kifejlesztette a megváltás történelmének keresztény koncepcióját, aminek a központjában Krisztus élete, halála és feltámadása állt. Pál neveltetésében szerepe volt úgy a judaizmusnak, mint a görög-római társadalom hatásának, ezért az apostol elegendő ismerettel rendelkezett ahhoz, hogy képes legyen kiemelni az evangéliumot a zsidó élet polgári, rituális és erkölcsi szokásainak bonyolultságából, és megközelíthetőbbé tenni a kulturálisan sokszínű világ számára.

Pál a hívőkhöz intézett tizenhárom levelében az emberek életére alkalmazta a hitet, érintve tantételeket és gyakorlati kérdéseket is. Tanácsolt, bátorított és figyelmeztetett a személyes keresztényi élet, a kapcsolatok és a gyülekezeti élet kérdéskörében. Ezzel együtt leveleinek fő témája a megfeszített Jézus Krisztus volt (lásd 1Kor 2:2).

Pál nemcsak levélíró volt, hanem a legkiemelkedőbb misszionárius apostolként vált ismertté, aki hirdette az evangéliumot Szíriától Itáliáig, talán még Spanyolországban is. Egy évtized leforgása alatt a Római Birodalom négy tartományában is alapított gyülekezeteket.

Ezen a héten Pál küldetésével és üzenetével foglalkozunk.

GÖRÖGÖK ÉS ZSIDÓK

Hogyan világít rá 1Kor 1:22-24 szakasza arra, hogy milyen különböző módon viszonyulnak az emberek az igazsághoz? Mit tanulhatunk ebből, ami segítségünkre lehet a különböző népcsoportok között végzett misszióban?

Az Egyiptomból, a rabszolgaság házából való kivonulás idején Isten figyelemreméltó jeleket tett, amelyekkel érzékeltette, hogy gondot visel Izrael népére. A zsidók későbbi generációiban pedig kialakult az az elképzelés, hogy az Istentől küldött hírnökök jelekkel és csodákkal ismertetik meg magukat.

Ezzel szemben a görögök a filozófiai és tudományos örökségük miatt racionális alapot kívántak hitüknek, ami kielégíti az emberi bölcsesség követelményeit.

Pál nem utasította el célcsoportja kulturális és lelki örökségét, inkább kiindulási pontként használta ahhoz, hogy hirdesse a keresztre feszített Krisztust. Akik jeleket vártak, megtalálták Jézus életében és szolgálatában, valamint az őskeresztény egyházban. Akik logikai eleganciára és racionalitásra vágytak, azok megkapták Pálnak az evangélium üzenete mellett szóló érvelésében. Az emberek mindkét csoportjának végeredményben egyetlen szükséglete volt, mégpedig az, hogy megismerjék a feltámadott Krisztust „és az Ő feltámadásának erejét” (Fil 3:10). Az pedig már azoktól az emberektől függött, akiknek Pál bizonyosságot tett, hogy miként vezette el őket oda.

Amikor Pál zsidó hallgatóságához szólt, prédikációját Izrael történetére alapozta, összekapcsolva Krisztust Dáviddal. Kihangsúlyozta, hogy az ószövetségi próféciák Krisztusra mutattak előre, megjövendölték keresztre feszítését és feltámadását (ApCsel 13:16-41). Vagyis azzal kezdte, amit jól ismertek, amit tiszteltek, amiben hittek, és arról a kiindulási pontról igyekezett elvezetni őket Krisztushoz.

A pogányoknak szóló üzenetében szólt arról, hogy Isten a Teremtő, a Fenntartó és a Bíró. Beszélt arról, hogyan jött be a világba a bűn, és kijelentette, hogy az üdvösség Jézus Krisztus által van (ApCsel 14:15-17; 17:22-31). Pálnak egészen máshonnan kellett kiindulnia, ha velük beszélt, mint amikor a zsidókhöz (vagy a zsidó hitet elfogadó pogányokhoz) szólt. Itt is az volt a célja, hogy Jézushoz vezesse őket.

Gondoljunk most a saját hitünkre! Mi az alapja? Milyen jó okunk van arra, hogy elfogadjuk? A saját indokaink milyen értelemben térhetnek el másokétól? Miért olyan fontos felismerni a különbségeket?

KATONÁK ÉS SPORTOLÓK

Pál mint gyakorlott szónok, a jól ismert képekre utalva magyarázta el azt, amivel hallgatói még nem ismerkedtek meg. A görög-római világ hétköznapi dolgait hozta fel példaként, hogy bemutassa a Krisztusban való új élet gyakorlati valóságát. Tanító célzatú hasonlatait főként hallgatói világának két területéről, a sportversenyekből és a mindig jelenlévő római katonák életéből vette. Pál világában nagyra értékelték az atléták teljesítményét, nagyjából úgy, mint a mi korunkban. Az ókori görögök úgy adták tovább a versenyek iránti szeretetüket, hogy az évszázadok során nem kevesebb mint négy külön olimpiaszerű versenyciklust rendeztek, amelyek Görögország különböző vidékein folytak. A rómaiak megörökölték és továbbvitték az atlétikai versenyek gyakorlatát. A futóversenyek számítottak a legnépszerűbb eseményeknek, amelyek között volt olyan versenyszám is, amikor a férfiaknak teljes katonai felszerelésben kellett lefutni a távot. Közkedvelt sportág volt még a birkózás. A sportolók kitartóan edzettek, a győztesek pedig busás jutalomban részesültek. A nemzeti hovatartozás, az állampolgárság és a társadalmi osztály alig nyomott a latba, mivel a kitartás és a teljesítmény volt a cél.

A következő igeszakaszokban milyen meghatározó tanulságokat találhatnak Pál olvasói a keresztény élettel kapcsolatban? 1Kor 9:24-27; Gal 5:7; 1Tim 6:12; 2Tim 2:5

A római császárok Augustustól kezdve a sorkatonákat egyre inkább hivatasos harcosokkal váltották fel, akik a Római Birodalom egész területén állomásoztak. A fegyverzetüket folyamatosan fejlesztették és egységesítették. Pál korában a katonákat különböző etnikai és nemzeti csoportokból toborozták, és nem számított, hogy római polgárok voltak vagy sem. A szolgálati idejük végén járó jutalomért cserébe a katonák teljes hűséget fogadtak az uralkodó császárnak, aki háború idején maga vezette őket a harcba.

A következő szakaszokban milyen összehasonlítást tesz Pál a katonai és a keresztényi élet között? 2Kor 10:4-5; Ef 6:10-18; 1Tim 6:12; 2Tim 2:3-4

Abban a levelében, ami talán az utolsó írása volt, Pál a katonaság és a sport köréből vett képekkel érzékelteti, hogyan is tekint keresztény misszionáriusi életére: „*Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam*” (2Tim 4:7).

Milyen szempontból mondható, hogy a hit olyan, mint egy küzdelem, ill. olyan, mint egy verseny?

PÁL ÉS A TÖRVÉNY

„A törvényt tehát hiábavalóvá tesszük-é a hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt megerősítjük” (Róm 3:31). Melyik törvényről szól itt az apostol?

A törvény szó Pál leveleinek angol fordításában nagyjából százharminc alkalommal fordul elő, *Az apostolok cselekedeteiben* pedig még vagy hússzor. Pál arra törekedett, hogy mindenféle háttérű hallgatói és olvasói megértsék: a „törvény” szónak többféle jelentése is van, főként a zsidók között. A Tízparancsolat törvénye minden korban és minden emberre vonatkozóan érvényes, viszont az Ószövetség és a zsidó kultúra egyéb törvényeit Pál nem tekintette kötelezőnek a keresztényekre nézve.

Írásaiban az apostol a törvény szót széles körben használta, vonatkoztatva vallási ceremóniák szabályaira, polgári, egészségügyi és megtisztulási törvényekre. Írt arról, hogy az ember lehet a „törvény alatt” (Róm 3:19) és megszabadulhat „a törvénytől” (Róm 7:6). Utalt „a bűn” törvényére (Róm 7:25), és kijelentette, hogy „a törvény szent” (Róm 7:12). Említette „Mózes” törvényt (1Kor 9:9), de „Isten” törvényét (Róm 7:25) is. Még ha ez zavarosnak is tűnhet a nem zsidó háttérű olvasók számára, a héber kultúrában felnőtt zsidó hívők előtt a szövegösszefüggésből világosan kiderült, hogy melyik törvényre gondolt Pál.

Olvassuk el Róm 2:21-24, 13:8-10, 1Kor 7:19, Ef 4:25, 28, 5:3 és 6:2 verseit! Hogyan segítenek ezek a szakaszok megérteni, hogy a kereszt nem helyezte hatályon kívül Isten erkölcsi törvényét, a Tízparancsolatot?

Pál felismerte, hogy a kereszt után már nem érvényesek a ceremóniális törvények, amelyek azt részletezték, hogyan közeledhetett az ember Istenhez a papság, a szentély és az áldozatok által. A maguk idejében betöltötték a céljukat, de többé már nincs szükség rájuk. (Ez a pont különösen nyilvánvalóvá vált a templom lerombolása után.)

A Tízparancsolatban kifejtett erkölcsi törvény tekintetében azonban más a helyzet. Leveleiben Pál idézi a Tízparancsolat bizonyos részeit, másokra pedig úgy utal, hogy azok minden emberre, zsidókra és pogányokra is egyetemesen vonatkozó erkölcsi követelmények. Intett a bűnös dolgoktól, tehát semmiképpen sem akarta volna elhomályosítani azt a törvényt, ami meghatározza, hogy mi számít bűnnek. Ez éppen annyira értelmetlen volna, mintha felszólítanánk valakit, hogy ne lépje túl a sebességhatárt, miközben kifejjük: a sebességkorlátozás már nincs érvényben.

A KERESZT ÉS A FELTÁMADÁS

„Mert elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettéről” (1Kor 2:2, ÚRK).

Vitathatatlan, hogy Krisztus keresztre állt Pál életének és tanításainak középpontjában, de az apostol nem légyeres térben beszélt a keresztről, hanem a többi tanítással összefüggésben. A kereszthez talán a legtöbb szálon, legszorosabban kapcsolódó téma a feltámadás volt, ami nélkül a kereszt hiábavaló lett volna.

Mit tudunk meg 1Kor 15:12-22 szakaszából arról, hogy mennyire döntő jelentőségű Jézus halála és feltámadása az evangélium szempontjából? Ennek a szakasznak a megértéséhez miért szükséges az, hogy a halálra mint alvásra gondoljunk? Vagyis, ha a Krisztusban meghaltak már a mennyben lennének, akkor hogyan érthetnénk azt, amit itt mond Pál?

Sajnálatos módon a keresztény tradíció nagy részében, valamint a nem keresztény vallások között is erős az emberi lélek halhatatlanságába vetett hit. Ezzel a hittel szemben azonban Pál ismételten hangsúlyozta:

1. Egyedül Isten halhatatlan (1Tim 6:16);
2. A halhatatlanság Isten jövőbeni ajándéka a megváltottaknak (1Thessz 4:16);
3. A halál csupán Krisztus visszatéréséig tartó alvás (1Kor 15:6, 18, 20; 1Thessz 4:13-15).

Majdnem minden vallás istentiszteletében megfigyelhető számos hamis tanítás, amelyek a lélek halhatatlanságának hamis elképzelésén alapszanak. Az ilyen tévedések közé tartozik a reinkarnáció, a szentek imádása, az ősök szellemének tisztelete, az örökké égő pokol és számos New Age-gyakorlat, mint pl. az asztrális projekció. A halál bibliai tanításának helyes megértése az egyetlen igazi védelem ezekkel az óriási csalásokkal szemben. Milyen szomorú, hogy éppen a más felekezethez tartozó keresztények zárkóznak el legmerevebben a bibliai igazság elfogadásától!

Amikor a hívő meghal, a szeme lecsukódik, majd Krisztus második adventjekor a csupán pillanatnyi sötétségnek és csendnek tűnő idő után felébred az örök életre. Mit közvetít Isten jelleméről a holtak állapotának tanítása?

KIJÖNNI EGYMÁSSAL

Pál keményen dolgozott, erős volt az egyénisége és egyetlen cél hajtotta. Az ilyen emberek általában magányosak, kevés a barátjuk, de annál több a családójuk. Pált azonban gyakran elkísérte útjaira két-három munkatársa. Közele munkatársai közül legalább nyolcat név szerint megemlíti (ApCsel 13:2; 15:22, 37; 16:1-3; 19:22; Kol 4:7, 10-11; Filem 24). Ehhez hozzávehetjük még a Római levél 16. fejezetében huszonnégy ember köszöntését, ill. a különböző családoknak szóló általános üdvözlőket. Az apostol hitt a csapatmunkában, főként az úttörő helyzetekben. Ugyanakkor időnként kialakultak nézeteltérések is közte meg a munkatársai között.

Miről számol be ApCsel 15:38-41 szakasza? Mit tudhatunk meg ebből a részből még azoknak az emberi természetéről is, akik hatalmas munkát végeztek el az Úrért?

„Ekkor történt, hogy Márkon erőt vett a félelem és a csüggedés; egyelőre meg-ingott ama szándékában, hogy magát teljes szívvel az Úr munkájára szentelje. Nem szokott a nehézségekhez, az utazás veszélyei és nélkülözései elcsüggesztették... E meghátrálás miatt Pál egy időre kedvezőtlenül, sőt szigorúan ítélte meg Márkot. Barnabás viszont mentegette őt tapasztalatlansága miatt. Aggódott, hogy Márk ne tegye le a szolgálatot, mert képességet látott benne, és azt remélte, hogy idővel Krisztus használható és alkalmas szolgálója lesz” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 113. o.). *Az apostolok cselekedeteiben* feljegyzett beszámolóiból kitűnik, hogy Pál rendíthetetlen kitartást várt el útítársaitól a missziójuk fáradságai és veszélyei között. Pál szemében a munkatársak szoros közössége olyan volt, mint egy miniatűr gyülekezet. Hangsúlyozta a jó példa fontosságát és a példa követésének szerepét a missziómunkában. A gyakran családokból alakult gyülekezetek számára a kötelességtudat, ugyanakkor a csapattagok között megmutatkozó szeretet lett a minta. Az ilyen csapatmunka ideális körülményeket teremtett a fiatal evangélisták és misszionáriusok képzéséhez. Természetesen időnként megesett, hogy nem ment minden zökkenőmentesen, mint ahogy ez János Márk esetében is történt.

Mit tudhatunk meg 2Tim 4:11 verséből a fejlődésről és a megbocsátásról?

Mindannyian követünk el hibákat. Hogyan tanulhatunk meg megbocsátani azoknak, akiknek a hibái fájdalmat okoztak nekünk? És most gondoljunk azokra is, akiket mi bántottunk meg! Hogyan próbáltunk meg gyógyulást hozni ezekben a helyzetekben? Ha még nem tettük volna meg, miért nem próbáljuk meg most?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Pál apostol szerepét a kaoszelmélet pillangóhatásához hasonlították. Az elmélet szerint „Kaliforniában egy pillangó szárnycsapása hurrikánt okozhat Ázsiában.” Pál írói és prédikátori munkásságával hozzájárult, hogy a Római Birodalom egy eldugott részéről kiinduló zsidó szekta világvallássá nőtt. Tizenhárom levelében közölt gondolatai valószínűleg nagyobb hatást váltottak ki, mint bármely más, hasonló méretű, ókori görög irodalmi alkotás.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Pál Athénba, a görög-római világ szellemi életének központjába menekült, hogy elkerülje a mártírhalált. A városok védelmet nyújtottak a menekülteknek, köztük a keresztényeknek is. Az apostol nem vesztegette az idejét. Megnézte a város vallási emlékműveit, érvelt a zsidókkal és prédikált a piactéren. Olvassuk el ApCsel 17:16-31 szakaszát! Milyen módszert követve szólította meg az embereket? Hogyan ébreszt ez rá arra, hogy a különböző csoportok igényeihez kell szabnunk az üzenetünket? Ugyanakkor figyeljük meg azt is, hogy Pál sosem hígította fel az üzenetét, nem is engedett az igazságból azért, hogy emberek kedvére tegyen. A kapcsolatteremtés során hogyan győződhetünk meg arról, hogy nem teszünk engedményeket hitünk lényegét illetően?
2. Miért különösen fontos tanítás az, ami a holtak állapotáról szól? Milyen tévedések és csalások ellen véd, ha helyesen megértjük? Mi a helyzet a saját kultúránkkal? Milyen elgondolások ellen védhet meg ez a bibliai tanítás?
3. Időzzünk még annál a kérdésnél, hogy a hitben mi a jelek és csodák, ugyanakkor a logika és az értelem szerepe! Aki hajlandó rá, mondja el a csoportban, hogyan fogadta el a hitet, és milyen szerepe volt ebben a tapasztalatában a jeleknek, ill. a logikának stb.! Milyen szerepet kell kapniuk, nemcsak a hitre jutásban, hanem a hit megőrzésében is?
4. Mit mondhatunk el társadalmunkban az emberek többségéről? Milyen a hátterük? Melyek a legelterjedtebb hiedelmek? Ismereteink alapján gondoljuk végig, hogy mi volna a kapcsolatteremtés legjobb módja! Melyek azok a pontok, amelyekről kiindulva felvehetjük a kapcsolatot anélkül, hogy az emberek azonnal visszariadnának?

R. DÁNIEL IRÉN: ALANY NÉLKÜL

Mint mába
átnyúló
tegnapot,
rakosgatom
szavaid
zsákját.

Nyomja a vállamat,
telíti agyamat,
húzza a zsebemet,
szorítja szívemet,
bénítja tetteim,
kurtítja perceim.

Az ok nem
te vagy.
Rád is csak
pakolta,
hátadra
rarakta,
naponta
tetézte,
életed
kikérte...
Mi?
Ki?
Élet?
Sors?
Sátán?
Isten?

Alanyom
nincsen...